

OBEC KAMENIČNÁ
hlavná kontrolórka obce

Na zasadnutie OZ konaného dňa 21.12.2021

Názov správy:

**Správa z výsledku kontroly stavu pohľadávok
a záväzkov obce k 31.12.2020**

Predkladá:

JUDr. Ing. Gabriela Gönczölová

Hlavná kontrolórka

Materiál obsahuje:

Správu z vykonanej kontroly stavu pohľadávok a záväzkov obce k 31.12.2020.

Dôvodová správa:

Kontrola bola vykonaná a správa bola vyhotovená v zmysle ustanovenia § 18f ods.1 písm. d) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení a v súlade s plánom kontrolnej činnosti na 2. polrok 2021. V zmysle tohto ustanovenia hlavný kontrolór predkladá správu o výsledkoch kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí.

Návrh na uznesenie:

Obecné zastupiteľstvo Kameničná

Berie na vedomie

1. Správu z výsledku kontroly stavu pohľadávok a záväzkov obce k 31.12.2020 vykonanej v 2. polroku 2021.

OBEC KAMENIČNÁ – Hlavná kontrolórka

Správa o výsledku kontroly

Na základe plánu kontrolnej činnosti na 2. polrok 2021 vykonala JUDr. Ing. Gabriela Gönczölová, hlavná kontrolórka kontrolu stavu pohľadávok a záväzkov obce k 31.12.2020

Kontrolované obdobie: rok 2020

Termín vykonania kontroly: december 2021.

Kontrolovaný subjekt: Obec Kameničná

Predmet kontroly: kontrola dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov obce pri evidencii stavu pohľadávok a záväzkov obce s dôrazom na zistenie hospodárenia obce Kameničná s pohľadávkami obce.

Cieľ kontroly:

- Kontrola stavu zákonnosti v postupe evidencie stavu pohľadávok a záväzkov obce
- Skontrolovať a preveriť vývoj stavu záväzkov a pohľadávok obce Kameničná k 31.12.2020 s dôrazom na zistenie hospodárenia obce Kameničná s pohľadávkami obce.

Použitá legislatíva ku kontrole:

- Zákon č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení
- Zákon č.357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č.431/2002 Z. z. o účtovníctve
- Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. augusta 2007 č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky
- Zákon č.563/2009 Z. z. zákon o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č.138/1991 Zb. o majetku obcí

Ku kontrole boli predložené:

Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce Kameničná – webová stránka obce

Súvaha k 31.12.2020

Záverečný účet za rok 2020

Inventúrny súpis 311

Kniha odoslaných faktúr 2020

Inventúrny súpis 318

Inventúrny súpis 319

Kópia Výzvy pred odstúpením od zmluvy č.j.97/04/2021

Kópia dokladu Uznanie záväzku a dohoda o vyrovnaní formou splátkového kalendára

Zoznam nedoplatkov na nájomné byty 2008-2019

Zoznam uplatneného záložného práva na nehnuteľnosti

Zoznam exekúcií vymáhaných súdnym exekútorom

Kontrolou zistené skutočnosti:

Evidencia pohľadávok

Pohľadávka predstavuje právo na finančné plnenie vznikajúce z obchodných a iných vzťahov. V prípade orgánov samosprávy vznikajú najmä z miestnych daní a poplatkov. Obec Kameničná vedie vo svojom účtovníctve pohľadávky voči odberateľom, pohľadávky z daňových príjmov, pohľadávky z nedaňových príjmov a iné pohľadávky.

Zo Záverečného účtu a zo Súvahy obce k 31.12.2020 vyplýva, že obec eviduje krátkodobé pohľadávky spolu vo výške 134 473,77 eur, z toho:

Odberatelia .....29 805,14 eur,

Pohľadávky z nedaňových príjmov .....77 353,77 eur,

Pohľadávky z daňových príjmov vo výške .....21 136,86 eur,

Iné pohľadávky vo výške .....6 178,00 eur.

Krátkodobé pohľadávky sú účtované na príslušných analytických účtoch k syntetickým účtom č: 311, 318, 319, 378.

Pohľadávky obce k 31.12.2020 - Súvaha

Názov a číslo účtu	číselné označenie účtu	suma v eur
Odberatelia	311	29 805,14
Pohľadávky z nedaň.pr.obcí a VÚC	318	77 353,77
Pohľadávky z daň.pr.obcí a VÚC	319	21 136,86
Iné pohľadávky	378	6 178,00
	spolu:	134 473,77

Účet č. 311 001 – Odberatelia

V súvahe obce k 31.12.2020 vykazuje zostatok vo výške 29 805,14 eur.

Kniha odoslaných faktúr za rok 2020

Obec vedie vystavené faktúry v Knihe odoslaných faktúr.

Počiatkový stav k 1.1.2020 bol vo výške .....28 904,89 eur.

V roku 2020 obec fakturovala vo výške .....50 051,71 eur.

Úhrady boli v roku 2020 vo výške .....47 335,82 eur.

Konečný stav neuhradených faktúr bolo k 31.12.2020 vo výške... **31 620,78 eur.**

Porovnaním s evidenciou Knihy odoslaných faktúr bol zistený rozdiel vo výške 1 815,64 eur.

Ďalej bolo zistené, že obec účtuje vystavené faktúry na účte 311 – Odberatelia.

V zmysle aktuálneho Opatrenia MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre RO, PO, štátne fondy, obce a VÚC

na účte 311 – Odberatelia sa účtuje pohľadávka voči odberateľovi pri splnení dodávky voči odberateľovi. Na tomto účte sa neúčtujú zmenkové pohľadávky.

Na účte Odberatelia je zostatok účtu k 31.12.2020 vo výške 29 805,14 eur.

Na rozdiel vo výške 1 815,64 eur bola vytvorená opravná položka.

Kontrolou bolo zistené, že nedaňové pohľadávky obce evidované k 31.12.2020 vznikli v období od 2011 až do 2020. Sú to najmä nedoplatky vyfakturované za vykonané služby obcou.

Kontrolné zistenie:

Účet 311 – Odberatelia používajú obce, rozpočtové organizácie obce len o vzájomné pohľadávky vzniknuté v rámci podnikateľskej činnosti.

Na účte 318 – Pohľadávky z nedaňových príjmov obcí a vyšších územných celkov a rozpočtových organizácií zriadených obcou a vyšším územným celkom sa účtuje vznik krátkodobej pohľadávky z nedaňových príjmov v účtovnej jednotke, ktorou je obec alebo VÚC a nimi zriadené rozpočtové organizácie.

Na účtovanie odoslaných faktúr odporúčam používať analytický účet k účtu 318.

Obec účtuje na účte 391 – Opravná položka k pohľadávkam

Navrhujem vypracovať vnútorný predpis pre tvorbu a zúčtovanie opravných položiek v zmysle zákona č.431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, v zmysle Opatrenia MF SR z 8. augusta 2007, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, uverejneného pod č. MF/16786/2007-31 /ďalej len Postupy účtovania/ v znení neskorších doplnkov a v zmysle Metodického usmernenia MF SR k uzatvoreniu účtovníctva za účtovné obdobie roku 2014 pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, obce, vyššie územné celky a štátne fondy zo dňa 15.12.2014.

Analytická evidencia k účtu č.318 – Pohľadávky z nedaňových príjmov obcí a VÚC a RO zriadených obcou a VÚC k 31.12.2020 – inventúrny súpis

Druh pohľadávky	číslo účtu	suma v eur	opravná položka
odpad 2009	318 014	1 230,91	
odpad 2010	318 017	1 544,54	
odpad 2011	318 019	588,60	
odpad 2012	318 023	1 434,00	
odpad 2013	318 024	1 497,00	
odpad 2014	318 005	1 910,00	
odpad 2015	318 003	1 943,00	
odpad 2016	318 084	1 796,00	
odpad 2017	318 085	2 808,37	
odpad 2018	318 086	3 240,77	
odpad 2019	318 087	4 010,59	
odpad 2020	318 088	8 057,07	
	spolu:	30 060,85	

Pri kontrole Pohľadávok nedaňových príjmov bolo zistené, že obec v súvahe eviduje na účte č.318 k 31.12.2020 sumu vo výške 77 353,77 eur.

Podľa inventúrneho súpisu sú to nezaplatené poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady evidované v období od roku 2009 až 2020 vo výške 30 060,85 eur.

Rozdiel vo výške 47 292,92 eur je suma nedoplatkov na nájomné byty, ktoré vznikli v období za roky od 2008 do 2019.

V zmysle ustanovenia § 2 zákona č.563/2009 Z. z. daňového poriadku poplatok za komunálne odpady sa považuje za daň podľa osobitného predpisu (zákon č.582/2004 Z. z.) Daňovým nedoplatkom je dlžná suma dane po lehote splatnosti dane podľa § 2 písm. f) daňového poriadku.

Analytická evidencia k účtu č.319 – Pohľadávky z daňových príjmov obcí a VÚC k 31.12.2020 – inventúrny súpis

Druh pohľadávky	číslo účtu	suma v eur	opravná položka
Pohľad.z daň príjmov pred r.2007	319 023	41 310,71	
pozemok 2007	319 020	89,10	
stavby 2007	319 021	276,13	
pozemok 2008	319 024	121,34	
stavby 2008	319 025	277,15	
pozemok 2009	319 028	203,74	
stavby 2009	319 029	295,57	
pozemok 2010	319 031	76,47	
stavby 2010	319 032	255,30	
pozemok 2011	319 034	66,09	
stavby 2011	319 035	233,01	
pozemok 2012	319 005	496,95	
stavby 2012	319 006	231,95	
daň za psa 2012	319 007	10,00	
pozemok 2013	319 008	590,67	
stavby 2013	319 009	313,03	
daň za psa 2013	319 010	20,00	
pozemok 2014	319 014	658,69	
stavby 2014	319 015	318,84	
daň za psa 2014	319 016	20,00	
pozemok 2015	319 017	615,74	
stavby 2015	319 018	202,90	
daň za psa 2015	319 019	35,00	
pozemok 2016	319 037	759,43	
stavby 2016	319 038	196,98	
daň za psa 2016	319 039	40,00	
pozemok 2017	319 040	1 431,67	
stavby 2017	319 041	332,11	
daň za psa 2017	319 042	90,00	

pozemok 2018	319 043	1 061,14	
stavby 2018	319 044	376,06	
daň za psa 2018	319 045	110,00	
pozemok 2019	319 046	6 246,11	
stavby 2019	319 047	669,70	
daň za psa 2019	319 048	150,00	
pozemok 2020	319 049	2 427,88	
stavby 2020	319 050	1 526,51	
daň za psa 2020	319 051	260,00	
	spolu:	62 395,97	

V súvahe obce k 31.12.2020 je vykázaný zostatok na účte č.319 suma vo výške 21 136,86 eur. Na rozdiel vo výške 41 310,71 eur a 54,60 eur boli vytvorené a zaúčtované opravné položky.

Obec eviduje v účtovníctve v kontrolovanom období na účte č.378 – **Iné pohľadávky v sume 6 178,00 eur**. Sú to pohľadávky na nezaplatenom nájomnom a súvisiacich služieb v obecných nájomných bytoch.

Ku kontrole bola predložená Výzva pred odstúpením od zmluvy zo dňa 25.03.2021, Uznanie záväzku a dohoda o vyrovnaní formou splátkového kalendára zo dňa 31.03.2021 vypracované na základe zoznamu nezaplatených faktúr podľa partnera vo výške 605,09 eur. Predmetom neuhradených faktúr sú vývoz a znečistenie odpadovej vody, spotreba vody, spotreba elektrickej energie v spoločných miestnostiach od roku 2019 až 2020.

V časti 5 Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Kameničná v § 18 je uvedené Nakladanie s nedaňovými pohľadávkami. V zmysle ods.1 predmetného § obec je povinná pri nakladaní s majetkovými právami starať sa o to, aby všetky povinnosti dlžníka, najmä peňažné záväzky boli riadne a včas splnené, prípadne aby sa pohľadávka včas uplatnila na príslušných orgánoch.

Nakladanie s daňovými pohľadávkami je uvedené v § 19 Zásad.

Kontrolné zistenia:

Pohľadávky obce tvorili v preverovanom období 3,97 percentný podiel na celkovom majetku a 13,45 percentný podiel na obežnom majetku obce. To však neznižuje ich hodnotu, pretože sú dôležitým a plánovaným zdrojom príjmov rozpočtu, od výšky ktorých závisí plnenie zákonných kompetencií obce voči občanom. K pohľadávkam, pri ktorých sa predpokladá, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, boli tvorené v roku 2017 opravné položky, ktorými sa znižuje hodnota pohľadávok. Opravné položky sú vykazované v súvahe formou korekcie na účtoch 391 001 Opravná položka k pohľadávkam v sume 41 310,71 eur - k daňovým pohľadávkam a na účte 391 002 Opravná položka k pohľadávkam vo výške 1 815,64 eur – k neuhradeným odberateľským faktúram za obdobie 2004-2010.

Upriamujem pozornosť na to, že dôvod - príčinu tvorby opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

Tiež dôvod - príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise. Deň, keď pominuli dôvody, pre

ktoré bola opravná položka vytvorená, sa popíše na inventúrnom súpise k účtu 391 - Opravné položky k pohľadávkam spolu s uvedením účtovného dokladu, ktorý preukazuje túto skutočnosť.

Odporúčam vykonať analýzu pohľadávok vedených v účtovníctve, aby boli preukázané informácie o stave ich vymožiteľnosti a aj budúcnosti použiť všetky právne prostriedky na ochranu majetku vrátane včasného uplatňovania svojich práv pre príslušnými orgánmi.

Kontrolou bolo ďalej preverované, že aké nástroje tlaku obec využíva na daňových dlžníkov, aby zaplatili daňové nedoplatky.

- Prvým nástrojom tlaku na daňových dlžníkov je zverejňovanie zoznamu daňových dlžníkov v zmysle ustanovenia § 52 ods. 2 daňového poriadku. (daňových dlžníkov podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka, u ktorých úhrnná výška daňových nedoplatkov presiahla u fyzickej osoby 160 eur a u právnickej osoby 1 600 eur)

Obec tento nástroj nevyužila.

- Výzva na zaplatenie daňového nedoplatku - V prípade, že daň nebola v určenej lehote zaplatená alebo odvedená, môže správca dane vyzvať daňový subjekt, aby daňový nedoplatok odvedol alebo zaplatil v ním určenej náhradnej lehote. Táto lehota nesmie byť kratšia ako 15 dní. Správca dane je povinný v tejto výzve upovedomiť daňového dlžníka o následkoch neodvedenia alebo nezaplatenia daňového nedoplatku. Zaslanie výzvy je nepovinné, teda správca dane tak môže, ale nemusí urobiť. Čiže môže priamo vymáhať daňový nedoplatok aj bez toho, že by využil inštitút tejto výzvy. Je to však vhodný nástroj, ako dať poslednú šancu daňovému dlžníkovi splniť si svoju daňovú povinnosť bez potreby realizácie nákladného výkonu rozhodnutia, pričom niekedy môže ísť aj o obyčajné „zabudnutie“.

Obec v kontrolovanom období zaslala výzvy na zaplatenie nedoplatkov.

- Na zabezpečenie daňového nedoplatku môže rozhodnutím správcu dane vzniknúť záložné právo k predmetu záložného práva vo vlastníctve daňového dlžníka alebo k pohľadávke daňového dlžníka. (§ 81 ods. 1 daňového poriadku). Záložné právo tak slúži ako nástroj na zabezpečenie úhrady daňového nedoplatku v budúcnosti, pričom zabezpečuje správcovi dane poradie pri výkone záložného práva (záložné právo sa uspokojí podľa poradia, v akom bolo medzi iné záložné práva zapísané). Takéto „zablokovanie“ majetku tak plní ďalší rozmer donucovacej funkcie.

Obec v kontrolovanom období preukázala uplatnenie záložného práva na nehnuteľnosti t.j. obec používa nástroj uvedený v ustanovení § 81 ods. 1 daňového poriadku.

- Určitý motivačný charakter má aj úrok z omeškania (§ 156 daňového poriadku). Ten sa vyrubí z dlžnej sumy dane za každý deň omeškania s platbou začínajúc dňom nasledujúcim po dni jej splatnosti až do dňa platby vrátane. Úrok z omeškania sa počíta najdlhšie za štyri roky omeškania s platbou.

Obec v kontrolovanom období nevyrubila úrok z omeškania podľa § 156 daňového poriadku dlžníkom za nezaplatenie dane z nehnuteľností, za nezaplatenie miestneho poplatku za komunálne odpady.

Obec tým, že nevyrubila sankčný úrok v zmysle ustanovenia § 156 daňového poriadku, podľa ktorého „Úrok z omeškania správca dane vyrubí podľa odseku 2, ak daňový subjekt nezaplatí alebo neodvedie v ustanovenej lehote alebo v ustanovenej výške alebo v

lehote alebo vo výške určenej v rozhodnutí správca dane...“nepostupovala v zmysle § 156 daňového poriadku.

Upriamujem pozornosť na § 85 daňového poriadku, zákon totiž zavádza dva dôležité hraničné momenty – premlčanie a zánik práva vymáhať daňový nedoplatok. To znamená, že daňové nedoplatky nemožno vymáhať časovo neobmedzene.

Právo na vymáhanie daňového nedoplatku je premlčané po šiestich rokoch po skončení kalendárneho roku, v ktorom daňový nedoplatok vznikol. Ak správca dane v lehote podľa prvej vety doručí daňovému subjektu výzvu na zaplatenie daňového nedoplatku, začína plynúť nová premlčacia lehota po skončení kalendárneho roku, v ktorom bola výzva doručená. Po uplynutí premlčacej lehoty tak daňový nedoplatok nezaniká, správca dane ho môže naďalej vymáhať, avšak daňový subjekt sa môže brániť vznesením námietky premlčania, čo má za následok, že správca dane je povinný na takúto námietku prihliadnuť a daňový nedoplatok tak bude nevymáhateľný. Vyžaduje si to teda aktivitu daňového dlžníka; správca dane sám z úradnej povinnosti na premlčanie neprihliada.

Právo na vymáhanie daňového nedoplatku zaniká po 20 rokoch po skončení kalendárneho roku, v ktorom daňový nedoplatok vznikol. Na rozdiel od premlčania teda v prípade zániku daňového nedoplatku tento zaniká priamo uplynutím uvedeného času bez potreby aktivity zo strany daňového dlžníka, teda správca dane musí na túto skutočnosť prihliadať z úradnej povinnosti. (§ 84 daňového poriadku).

Nútený výkon povinnosti zaplatiť daňový nedoplatok - Obce majú v zásade dve možnosti, ako zabezpečiť nútenú úhradu daňového nedoplatku, ak ani vyššie uvedené inštitúty nevedli k pozitívnemu výsledku:

1. poveriť vykonaním exekúcie súdneho exekútora, alebo
2. vykonať daňové exekučné konanie vo vlastnej réžii.

Obec v kontrolovanom období preukázala, že vymáha nedoplatky aj spôsobom exekúcie prostredníctvom súdneho exekútora.

Nakoľko vykonanie daňového exekučného konania je pomerne náročné konanie, odporúčam aj v budúcnosti vymáhanie nedoplatkov zabezpečiť súdnym exekútorom.

Hospodárenie s pohľadávkami obce

V zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 písm. c) zákona č.138/1991 Zb. o majetku obcí Orgány obce a organizácie sú povinné používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi.

V zmysle ustanovenia § 10 zákona č.138/1991 Zb. o majetku obcí obec môže upustiť od vymáhania majetkových práv obce len vtedy, ak dôvody pre trvalé alebo dočasné upustenie určí v zásadách hospodárenia s majetkom obce.

Kontrolné zistenia a odporúčania

Preverením, či obec používa všetky právne prostriedky na ochranu majetku vrátane včasného uplatňovania svojich práv pred príslušnými orgánmi bolo zistené, že pri ich vymáhaní boli využité nasledovné právne možnosti a spôsoby: výzvy na zaplatenie nedoplatkov, uplatnenie záložného práva.

Obec v kontrolovanom období nevyrubila úrok z omeškania podľa § 156 daňového poriadku dlžníkom za nezaplatenie dane z nehnuteľností, za nezaplatenie miestneho poplatku za komunálne odpady.

Obec tým, že nevyrubila sankčný úrok v zmysle ustanovenia § 156 daňového poriadku, podľa ktorého „Úrok z omeškania správca dane vyrubí podľa odseku 2, ak daňový subjekt nezaplatí alebo neodvedie v ustanovenej lehote alebo v ustanovenej výške alebo v lehote alebo vo výške určenej v rozhodnutí správcu dane...“ nepostupovala v zmysle § 156 daňového poriadku.

- **Odporúčam vykonať analýzu pohľadávok vedených v účtovníctve, aby boli preukázané informácie o stave ich vymožitelnosti, následne použiť všetky právne prostriedky na ochranu majetku vrátane včasného uplatňovania svojich práv pred príslušnými orgánmi.**
- **Zefektívniť vymáhanie daňových aj nedaňových nedoplatkov.**
- **Určiť spôsob výpočtu opravných položiek tak, aby bol zohľadnený reálny stav vymožitelnosti pohľadávok.**
- **Tvorbu a zúčtovanie opravných položiek upraviť v internom predpise.**
- **Postupovať v zmysle § 156 daňového poriadku – vyrubovať sankčný úrok.**
- **Pri nakladaní s daňovými a nedaňovými pohľadávkami obce postupovať v zmysle Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Kameničná a príslušnými právnymi predpismi.**
- **Použiť všetky prostriedky na vymoženie pohľadávok, t.j. postupovať v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 písm. c) zákona č.138/1991 Zb. o majetku obcí, podľa ktorého orgány obce sú povinné používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi.**

V Dedine Mládeže, dňa 14. decembra 2021

JUDr. Ing. Gabriela Gönczölová
HKO Kameničná